

**PROFESOR TERRY MCLAUGHLIN
(1949–2006)**

Przedwczesna śmierć Profesora Terence’a McLaughlina pozbawiła środowisko filozofów edukacji szanowanego i wzbudzającego powszechną sympatię kolegi. Terence McLaughlin zmarł 31 marca 2006 roku w wieku 57 lat. Przez 25 lat Terence — znany wszystkim jako Terry — był nauczycielem akademickim w St Edmund’s College, Cambridge; od początku lat osiemdziesiątych XX wieku był wykładowcą, a później starszym wykładowcą na Wydziale Pedagogiki Uniwersytetu w Cambridge. W 2003 roku został mianowany na stanowisko profesora filozofii edukacji w Uniwersytecie Londyńskim, w Instytucie Pedagogiki. Był także członkiem kolegium redakcyjnego pisma „Journal of Philosophy of Education”, w którym od 1998 roku pełnił funkcję zastępcy redaktora.

Zainteresowania naukowe Terry’ego dotyczyły przede wszystkim kształcenia humanistycznego. Starał się wyjaśnić, w jaki sposób oddziaływanie religijne na wychowanie i kształcenie może doskonalić, a nie ograniczać edukację humanistyczną. Opublikował wiele wnikliwych artykułów, w których poruszał różne aspekty tego problemu, zwłaszcza zagadnienie kształcenia katolickiego. W swoich pracach wykazywał w mądry i przekonujący sposób, że religia w pedagogice powinna być rozumiana nie tylko jako osobowe wzbogacanie uczącego się, lecz także jako prawdziwa forma kształcenia humanistycznego, które pielęgnuje w uczącym się trwałą troskę i zrozumienie bliźnich.

Jedną z najbardziej znanych jego prac jest zbiór esejów, który opracował z Josephem O’Keefem i Bernadettą O’Keeffe, *Współczesna szkoła katolicka: kontekst, tożsamość i różnorodność* (1996). Wysoki poziom jego artykułu — *Swoistość kształcenia katolickiego* — zamieszczonego w tym

zbiorniku, a także inne jego publikacje napisane w podobnym duchu sprawiły, że z różnych stron świata otrzymywał zaproszenia do udziału w konferencjach dotyczących edukacji katolickiej. Żywił nadzieję, że stanowisko profesora w Londynie umożliwi mu napisanie większej pracy dotyczącej kształcenia katolickiego. Byłby to impuls dla wielu nowych debat nie tylko z kolegami ze świata anglojęzycznego, lecz także z kolegami różnych filozoficznych orientacji z Europy Centralnej i Wschodniej. To wielka szkoda, że nadzieja ta została rozwiana zanim się na dobre narodziła.

Terry bardzo aktywnie uczestniczył w działalności organizacji, takich jak Brytyjskie Towarzystwo Filozofii Edukacji, którego był poprzednim przewodniczącym, a także Międzynarodowe Stowarzyszenie Filozofów Edukacji, któremu przewodniczył aż do chwili śmierci. Niestrudzony w pracy na rzecz tych stowarzyszeń znacznie wykraczał w swojej aktywności poza sprawy formalne, takie jak uczestnictwo w zjazdach czy organizacja konferencji. Co równie ważne, był on duszą towarzystwa w czasie tych konferencji, zawsze ciepło witając nowych uczestników, zawsze gotów do rozpoczęcia wieczornych śpiewów, kiedy to zmierzch zwyciężał z porządkiem całodziennych obrad. Liczne, trwałe akademickie przyjaźnie, które zawiązały się podczas tych konferencji, zawdzięczamy subtelny staraniom Terry'ego o nawiązanie porozumienia między różniącymi się poglądami na świat.

Głębokie przemyślenia filozoficzne Terry'ego, jego niewyczerpana energia, subtelny dowcip i niezawodne poczucie humoru to godna podziwu kombinacja cech. Znajomość z nim jako filozofem i jako przyjacielem była wyjątkowym zaszczytem. Mogła przynieść nam jeszcze wiele bezcennych przeżyć. Niestety już nie przyniesie.

PROFESSOR TERRY MCLAUGHLIN, R.I.P.

The world of Philosophy of Education lost an esteemed and well-known colleague with the untimely death of Professor Terence McLaughlin at the age of 57 years on 31st March, 2006. For 25 years Terence — known to all as Terry — was a Fellow of St Edmund’s College, Cambridge, and since the early eighties he was a lecturer, then Senior Lecturer, in the Department of Education of Cambridge University. In 2003 he was appointed Professor of Philosophy of Education at the University of London Institute of Education. He was also a member of the editorial team of the *Journal of Philosophy of Education*, serving as Assistant Editor since 1998.

Terry’s scholarly interests were concerned mainly with liberal learning. In a special way he sought to illuminate how religious influences in upbringing and education might enhance rather than restrict liberal learning. He published many incisive papers on various aspects of this theme, particularly on Catholic education. In these writings, he argued thoughtfully and convincingly that religion in education should be viewed not only as a personal enrichment of the learner, but also as a genuine form of liberal education that nurtured in the learner an enduring concern and compassion for fellow humans.

One of Terry’s best-known works was the collection of essays he edited with Joseph O’Keefe and Bernadette O’Keeffe, *The Contemporary Catholic School: Context, Identity and Diversity* (1996). On the strength of his own contribution to this “The Distinctiveness of Catholic Education”, and other writings in similar vein, he received invitations to address conferences on Catholic education in all parts of the world. It was his hope that the professorship in London would give him scope and opportunity to write a major philosophical work on Catholic Education. This would have opened up many new debates with colleagues not only in the Anglophone world, but also with colleagues of diverse philosophical orientations in Central and Eastern Europe. It is a tragedy that this hope was dashed before it could get properly off the ground.

Terry contributed hugely to associations like the Philosophy of Education Society of Great Britain, of which he was the previous Chairman, and the International Network of Philosophers of Education, of which he was Convenor at the time of his death. His tireless work for these associations went well beyond formal things like attending meetings and organising conferences. Equally important, he was frequently the life and soul of such conferences, ever with a warm welcome for new members, and ever eager to get a night’s singing under way when darkness fell on a day’s argumentation. Very many long-term scholarly friendships that began at such conferences owe much to Terry’s unobtrusive efforts in bringing together both like minds and unlike minds.

Terry’s keen philosophical insights, his boundless energy, his gentle wit and unflinching good humour were an admirable combination of qualities. It was a privilege to know him as a philosopher and as a friend. Still, the best was yet to come. And yet, the best was not to be.

P.H.

